

Stiekem vervuild: uw drinkwaterrekening

Een terugkerend thema in aandeelhoudersvergaderingen van drinkwaterbedrijven is de vraag — klinkend als eis — van gemeenten en provincies om de prijs van het water voor de consument laag te houden. Zo laag mogelijk zelfs, want, zo klinkt het dan, het gaat om een primaire levensbehoefte die voor iedereen betaalbaar moet zijn.

Wij van Vitens zijn er trots op dat onze bedrijfsvoering zodanig efficiënt is dat we de prijs van een kuub water kunnen beperken tot ongeveer € 1. En neen, water is niet té goedkoop. Deze prijs is de reflectie van de integrale bedrijfsvoering, inclusief de herinvestering in de infrastructuur, en een gezond financieel beleid.

Voor dit tarief beheren we onze waterwingebieden, winnen en zuiveren we het water, leggen we leidingen aan en onderhouden we deze en bieden we een klantgerichte dienstverlening. In de afgelopen tien jaar is de gemiddelde waterrekening ondanks de inflatie gezakt met zo'n € 20.

Des te zuurder is het om te moeten constateren dat diezelfde aandeelhouders steeds vaker de prijs van het drinkwater verhogen door het heffen van de zogeheten precario. Gemeenten hebben de weg gevonden naar het dekken van gaten in de begroting door bij het drinkwaterbedrijf een indirecte belasting te heffen op het gebruik van de ondergrond. Het drinkwaterbedrijf belast deze via de waterfactuur rechtstreeks door aan de inwoners van de betreffende gemeente. Zo betalen huishoudens zo'n € 50 tot € 60 per jaar meer voor hun drinkwater.

Tel alle belastingen op drinkwater bij elkaar op, en water komt terecht in het rijtje van belaste producten zoals tabak, benzine en alcohol. Maar drinkwater is zoals gezegd een eerste levensbehoefte. Het moet betaalbaar blijven voor iedereen.

Precariobelasting is een indirecte en voor de burger onzichtbare belasting, die door de gemeente ongelimiteerd kan worden verhoogd en de transparantie van de overheidsfinanciën vertroebelt. De burger heeft vaak niet in de gaten dat hij aldus meebetaalt aan het afdekken van een gemeentelijk tekort.

Bovendien: waar zit de rem?

Als het zo gemakkelijk gaat, dekt de burger straks geen tekort van tientallen miljoenen, zoals nu, maar van honderden miljoenen. De burger kent vaak wel de onroerendezaakbelasting (ozb). Daar wordt goed op gelet. Maar de sluiproute genaamd precario?

Niet zelden maakt een gemeente goede sier in de media door te stellen dat ze de ozb voor haar burgers verlaagt. Maar tegelijkertijd zie je soms diezelfde gemeente de precariomaatregel invoeren zonder dat er een haan naar kraait.

De meeste wethouders die wij spreken, zijn het met ons eens dat de precariomaatregel niet de beste is. Maar ja, zeggen ze dan, het geld is hard nodig. 'En op een andere manier krijgen we het niet voor elkaar.'

Wij hebben best begrip voor het feit dat gemeenten het lastig hebben nu het Rijk veel taken heeft overgeheveld zonder adequate financiering. Maar de route om dat probleem aan te pakken is wat ons betreft niet het heffen van indirecte belastingen. En al helemaal niet via de drinkwaterfactuur.

Minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken heeft de Tweede Kamer afgelopen week laten weten dat hij precariobelasting 'op termijn' wil afschaffen. Ik roep hem op om daar haast mee te maken. Dit voelt als een halfslachtige aanpak. Te veel gepolder.

Kom op, doorpakken nu!

Lieve Declercq

Lieve Declercq is ceo van drinkwaterbedrijf Vitens. Volgende week in deze wisselcolumn: Meiny Prins, directeur van Priva (klimaat- en procesautomatisering).